

μιναρὲ ἐκφωνῶν τὴν μουσουλμανικὴν προσευχὴν Πόντ.
(Χαλδ.): Ἐκούξεν ὁ βραδινὸν (ἐκούξεν=ἐφώναξεν).

βραδινός ἐπιθ. (Π) Πόντ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. βραδὺς καὶ τῆς παραγωγικῆς κα-
ταλ. -ινός.

Βραδύς, βραδυκίνητος.

βραδινωπά ἐπίρρ. ἀμάρτ. βραϊνωπά Κάρπ.

Ἐκ τοῦ ἀμάρτ. ἐπιθ. βραδινωπός.

Περὶ τὴν ἐσπέραν Συνών. βραδοῦτσικα.

βραδινωπὸ τό, ἀμάρτ. βραϊνωπὸ Κάρπ.

Ἐκ τοῦ ἀμάρτ. ἐπιθ. βραδινωπός.

Ἐσπέρα: Ἐκάουτ-τον ἕνα βραϊνωπὸ ἐτσειὰ ἔς τὸ μαρ-
κόνι τοῦ πύργου τὸ ἐκουβεντίζασαι.

βραδούλλα ἡ, σύνηθ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. βραδεῖα διὰ τῆς παραγωγικῆς κα-
ταλ. -ούλλα.

Ἡ ἐσπέρα: Τὴν περάσαμε τὴ βραδούλλα μας καλὰ
σύνηθ. || Ἄσμ.

Βραδούλλα μου με τὴ δροσιὰ τοῦ ἀνγὴ μου με τ' ἀγάζει,
τὸν πόνο ποῦ ἔχου ἔς τὴν καρδιὰ σὺ τὲ διαστοεάζεις
(τὲ=τόν) Σκῦρ.—Ποίημα.

Κάθε βραδούλλα, κάθε ἀνγὴ, θέλω τὸ κρὺν τ' ἀγέρι
νά ῥεχεται ἀπὸ τὴν λαγκαδιὰ, σὰν μάννα σὰν ἀδέρφι
ΚΚρυστάλλ. Ἔργα 2,31.

βραδοῦτσικα ἐπίρρ. ἀμάρτ. βραδοῦτ'κα Μακεδ.
(Χαλκιδ.)

Ἐκ τοῦ ἀμάρτ. ἐπιθ. βραδοῦτσικος.

Περὶ τὴν ἐσπέραν. Συνών. βραδινωπά.

βραδοῦτσικο τό, Ἰων. (Κάτω Παναγ.) Κάρπ. Πόντ.
(Ἰνέπ.)

Ἐκ τοῦ ἀμάρτ. ἐπιθ. βραδοῦτσικος.

Ἡ ἐσπέρα ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Ἐνα βραδὺ βραδοῦτσικο, ἕνα βραδὺ βραδάκι,
ἦπεσα ν' ἀποκοιμηθῶ, ὕπνο λίγο νὰ πάρω

Κάτω Παναγ.

Ἐνα βραδὸ βραδοῦτσικο, ἕνα Σαββάτο βράδν
ἕναν πουλλὶ ἀπὸν ψηλὰ κελάηδατε καὶ λέει

Ἰνέπ.

βράδν τό, κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) Καππ. (Σινασσ.)
Πόντ. (Οἶν. κ. ἄ.) βράδν Πόντ. (Τραπ. κ. ἄ.) βράδ'
βόρ. ἰδιώμ. καὶ Καππ. (Ποτάμ.) Πάρ. (Λεῦκ.) Νάξ. βράν
Ἀπουλ. (Καλημ. Μαρτιν. Στερνατ.) Κάρπ. Καππ. (Ἀξ.)
Κάσ. Κῶς Ρόδ. βράδν Ἀπουλ. (Καλημ. Στερνατ.) Κα-
λαβρ. (Μπόβ.) Καππ. (Σίλ.) Κῶς βράθ' Θράκ. (Ἀδριανούπ.
Διδυμότ.) βράτν Ἀπουλ. (Μαρτιν. Στερνατ.) βαάδ'
Σαμοθρ. βραδὺ πολλαχ. καὶ Καππ. (Φάρας. Τέμ. Φερτ.)
βραδὺν Κύπρ. Πόντ. βραδὺ Καππ. (Σίλ. Φερτ.) βραθ'
Κάλυμν. Καππ. (Οὐλαγ.) Χίος (Νένητ. Πυργ.) βραγὺ
Καππ. (Οὐλαγ.) βρεῦ Κάλυμν. βρεῖ Ἀπουλ. βραδὴ
ἡ, Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κρώμν. Ματζούκ. Ὁφ. Τραπ.
Χαλδ. κ. ἄ.) ρβραδὴ Πόντ. (Ἀμισ.) βράδος ὁ, Πόντ.
(Τραπ. Ὁφ. Χαλδ. κ. ἄ.) βράδο Πόντ. (Ὁφ.) βράδον
τό, Πόντ. (Ἀργυρούπ. Κερασ. Τραπ. Χαλδ.) βράδο Πόντ.
(Ὁφ. Σούρμ.) βραδὸ Πόντ. (Ἰνέπ.) ἰβράδν Λυκ. (Λι-
βύσσ.) Πληθ. βράδνα κοιν. βραδὰς τά, Πόντ. (Τραπ.
Χαλδ.) βραδύα Ἀπουλ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. βραδὺ οὐδ. τοῦ βραδύς. Ἰδ.
ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,134. Ὁ τύπ. βραδὺ καὶ μεσν. Πβ.

Χρον. Μορ. Η 3849 (ἔκδ. JSchmitt σ. 254) «ὅτι τὸ ἐλθεῖ
τὸ βραδὺ νὰ λάμψη τὸ φεγγάρι» καὶ Γαδάρ. διήγ. στ. 18
(ἔκδ. GWagner σ. 124) «καὶ ὄνταν ἐσκόλα τὸ βραδὺ, ἐφόρ-
τωνέ τον ξύλα». Ὁ τύπ. βραδὴ κατὰ τὸ ἡ πινγή. Ἰδ.
ἈνθΠαπαδόπ. ἐν Ἀθηνῶν 29 (1917) Λεξικογρ. Ἀρχ. 128.

1) Ἐσπέρα ἐνθ' ἄν.: Γίνεται - ῥεχεται - κοντεύει - μᾶς
βρῆκε - μᾶς ἔπασσε - μᾶς πῆρε τὸ βράδν. Ἀῤῥω - σήμερα
- χτεῖς βράδν. Δουλεύω - κοπιᾶζω - σκοτώνομαι ἔς τὴ δουλειὰ
ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδν. Τὰ περνάει τὰ βράδνα μὲ
τοὺς φίλους του διασκεδάζοντας κοιν. Ἐρθεν ἡ βραδὴ καὶ
ἔ' ἐπόρεσα νὰ τελῶνω τὴ δουλειὰ μ' Χαλδ. || Φρ. Πρωὶ βράδν
(διαρκῶς). Τὸ βράδν βράδν (περὶ τὴν ἐσπέραν). Καλὸ βράδν!
(χαιρετισμός). Θὰ φτάση - θὰ γυρίση καλὸ βράδν (ἀργά).
Νὰ μὴ σ' εὔρη τὸ βράδν! (ἀρὰ) κοιν. Ἐφεραμε τὴν βρα-
δὴν (διηνύσαμεν τὴν ἡμέραν) Κερασ. Ἐμπρ' τὴν βραδὴν
(προχθὲς τὸ ἐσπέρας) Χαλδ. Μᾶς πιάνει βράν (μᾶς κατα-
λαμβάνει ἡ ἐσπέρα) Ἀπουλ. (Καλημ.) Σημαίνει γὰρ βράδν
(διὰ ἐσπερινόν) Κεφαλλ. Ἀπάν' ἔς τὸ βράδον (περὶ τὴν
ἐσπέραν) Τραπ. || Παροιμ. Ὁλὴ μέρα ἀλέθαμε καὶ τὸ βράδν
πίτουρα (ἐπὶ τῶν ἀνωφελῶς μοχθούντων) Λεξ. Πρω. Ὁ,τι
λένε τὸ βραδὺ, δὲν τὸ λένε τὸ ταχὺ (ἡ νύκτα φέρει εἰς
τὸν ἄνθρωπον ἡρεμωτέρας σκέψεις) Αἰγιν. Ἄλλα λένε τὸ
βράδν καὶ ἄλλα κάνουν τὸ ταχὺ (ἐπὶ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι
δὲν τηροῦν τοὺς λόγους των) Ἡπ. Ἄλλα τοῦ προῦ καὶ
ἄλλα τοῦ βραδὺ (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Μακεδ. (Βλάστ.)
|| Ἄσμ.

Ἐμορφα εἶναι τὰ βουνὰ καὶ τὸ βραδὺ δροσάζουν
Θήρ.

Κλαίω βραδὺ, κλαίω ταχὺ, κλαίω τὸ μεσονύχτι

Κρήτ.

Ἀν ἀποθάνω τὴν βραδὴν, κλάψον ὅλεν τὴν νύχταν
Χαλδ.

Πέδε φορὲς λιγόννομαι, ξαθὸ μου, τὴν ἡμέρα
δνὸ τὸ ταχὺ, τρεῖς τὸ βραδὺ γὰρ τ' ὄνομά σου ἐσένα
Κρήτ.

Ποιὸς εἶδε ἥλιο ἀπὸ βραδνοῦ καὶ ἀστρὶ τὸ μεσημέρι
Πελοπ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Ἰδ. ἐνθ' ἄν. Χρον. Μορ. καὶ
Γαδάρ. διήγ. Συνών. βραδεῖα 1. 2) Ἐπιρρηματ.,
πρὸς τὸ ἐσπέρας, κατὰ τὴν ἐσπέραν κοιν.: Βράδν κάνει ὅλες
τοῖς δουλειῇς του. Ἠλθε - ἔφυγε βράδν. Βράδν τῆς ῥεχεται
- τὴν πᾶνει πυρετός. || Φρ. Τοῖς δουλειῇς του τοῖς κάνει βράδν
(πολὺ ἀργά) πολλαχ.

βραδυάζω κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ. κ. ἄ.) Καππ.
(Σινασσ.) βραδυάζον βόρ. ἰδιώμ. βραδυάζ-ζω Σύμ.
Χίος βραδυάτζω Σύμ. βραδυάζω Ἀπουλ. βραβυάζω
Β.Εῤβ. βραβυάζω Καππ. (Ἀραβάν.) βραδᾶζω Πόντ.
(Ἰμερ. Κερασ. Τραπ. Χαλδ.) βραδυάζω Θράκ. (Καλλιπ.)
βραδυῶ Κρήτ. βραδυάν-νον Λυκ. (Λιβύσσ.) Μέσ. βρα-
δυάζομαι κοιν. βραδυάζουμι βόρ. ἰδιώμ. βραδγκυάζο-
μαι Ρόδ. Χίος βραδᾶσκουμαι Πόντ. (Ἰμερ. Κερασ. Σταυρ.
Τραπ. Χαλδ.) βραδᾶγουμαι Πόντ. (Κερασ.)

Τὸ μεσν. βραδυνάζω. Περὶ τοῦ τύπ. βραδυάζω Ἰδ.
ἈνθΠαπαδόπ. Γραμματ. βορ. ἰδιώμ. 33.

1) Ἐνεργ. καὶ μέσ. καταλαμβάνομαι ὑπὸ τῆς ἐσπέ-
ρας κοιν. καὶ Καππ. (Ἀραβάν. Σινασσ.) Πόντ. (Ἰμερ.
Κερασ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.): Βράδνασα ἡ βραδυάστηκα
ἔς τὸ δρόμο. Βράδνασα καὶ δὲν πρόφτασα νὰ τελειώσω τοῖς
δουλειῇς. Βραδυάζομαι ἔς τὴ δουλειὰ - ἔς τὸ βουνὸ - ἔς τὸ
χωράφι κττ. Μ' ἕνα καφεῖ βραδυάστηκα σήμερα (δὲν ἔφαγα
τίποτε καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν). Δὲ θὰ βραδυαστῇ ὁ ἄρ-
ρωστος (θ' ἀποθάνῃ πρὶν γίνῃ ἐσπέρα). Χωρὶς νὰ κατα-
λάβω βραδυάστηκα δουλεύοντας. Νὰ μὴ βραδυαστῶ! (ὄρκος).

Νὰ μὴ βραδυαστῇς! (ν' ἀποθάνῃς πρὶν βραδυάσῃ! ἀρά) κοιν. || *Ἄσμ.

*Ενύχτωσα κ' ἐβράδυνασα ἔς τὸ ἔρημο σοκάκι

*Ηπ.

*Στὰ βάσανα βραδυνάζομαι καὶ ἔς τοὺς καημοὺς κοιμοῦμαι Κρήτ.

*Απόψ' ἡ νύχτα δίπλασεν κι ὁ φέγγον ἐπιάσεν,

τ' ἐμὸν τῇ παραδείῳ τ' ἀρνὶν ἔς σὰ ξένα ἐβραδάσεν

*Ιμερ. *Η σημ. καὶ μεσν. Πβ. Διγεν. *Ακρίτ. (ἔκδ. ΔΠα-σχάλ. ἐν Λαογρ. 9 (1926) 330 «ἐχθρὸς ἐβραδυασθήκαμεν καὶ δὲν ἐσώσαμεν νὰ ὑπάμεν εἰς τὸ ὁσπίτιον καὶ ἐμείναμεν ἐδῶ». 2) Κατὰ γ' πρόσωπον, φέρω τὴν ἐσπέραν πολλαχ.: *Ο Θεὸς βραδυνάζει τὴ μέρα. Βάδυνας ἡ Θεὸς τῇ μέσῃ κι πῆγ' ἡ βασιλοπούα νὰ ᾤμηθῇ (ἐκ παραμυθ.) Καλλιπ. Συνών. βραδύνω (Π) 2. Καὶ ἀμβτ.: *Η ἡμέρα βράδυνασε πολλαχ.: 3) *Απροσ. ἐπέρχεται ἡ ἐσπέρα κοιν. καὶ *Απουλ. (Καλημ. κ. ἀ.) Πόντ. (*Ιμερ. Κερασ. Τραπ. Χαλδ.): *Αρχίζει νὰ βραδυνάξῃ. Θὰ σὲ περιμένω ὥσπου νὰ βραδυνάσῃ. Βραδυνάζοντας νὰ εἶσαι ἔς τὸ σπῖτι κοιν. || Φρ. Βραδυνάζει ξημερώνει (νύχτα καὶ ἡμέραν, συνεχῶς, οἶον: βραδυνάζει ξημερώνει δὲ βγαίνει ἀπὸ τὸ σπῖτι του, βραδυνάζει ξημερώνει θέλει φρεῖ κττ. συνών. φρ. μέρα νύχτα) σύννηθ. || *Ἄσμ.

*Αμα βραδυνάσῃ χαίρομαι, σὰν ξημερώσῃ κλαίω Κρήτ.

Βραδυνάζει καὶ βραδυνάζομαι, δὲν ἔχω ποῦ νὰ μείνω, βάλε με ἔς τ' ἀγκαλάκρια σου ἀπόψε νὰ ξωμείνω αὐτόθ. Συνών. βραδινιάζω 1, βραδυνέσκω, *βραδυνίσκω, βραδύνω (Π) 1, βραδυνώνω. 4) Διέρχομαι τὴν νύχτα, διανυκτερεύω Καππ. (Σινασσ.) Μακεδ. (Γρεβεν. Σαμαρ.) Παξ.: Ποῦ νὰ βραδυαστῶ; Μακεδ. || *Ἄσμ.

Ποῦ πὰς, πουλί, νὰ βραδυαστῇς, ποῦ πὰς νὰ ξημερώσῃς; *Ιθάκ.

*Ελα, κόρη μ', νὰ μείνουμι, ἔλα νὰ βραδυαστοῦμι Σαμαρ.

Γύρνα, Κώστα μ', νὰ παίξουμι, νὰ βραδυαστοῦμι ἀντάμα Γρεβεν.

Βάι βάι ἐμέν τὸν ξένον καὶ τὸν ἔρημον καὶ τὸν ἀστενωμένον, ποῦ βραδυαστῶ;

Σινασσ.

βραδυαζωξημερώνομαι Κύθν. κ. ἀ. βραδυωξ'μι-ρώνομι Εὐβ. (*Ακρ.) βραδυοξημερώνομαι Νάξ. (*Απύρανθ.) Σίφν.

*Εκ τῶν ρ. βραδυνάζω καὶ ξημερώνομαι. Τὸ βραδυοξημερώνομαι καθ' ἀπλολογίαν.

Διέρχομαι τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύχτα ἐνθ' ἄν.: *Εχτὲς καὶ ἀὴ δροχτὲς ἐβραδυοξημερώθηκα νησιτικὸς *Απύρανθ. Μὲ τὴν ἐρπίδα *φτὴ βραδυοξημερώνομαι αὐτόθ.

βράδυνασμα τό, σύννηθ. βράδῶσαν Πόντ. (Κερασ. Τραπ.) βράδῶσαν Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ.)

*Εκ τοῦ ρ. βραδυνάζω.

1) Τὸ νὰ ἐπέλθῃ ἡ ἐσπέρα ἐνθ' ἄν.: Περιμένει τὸ βράδυνασμα νὰ βγῇ. *Εφυγε μὲ τὸ βράδυνασμα - ἀπάνω ἔς τὸ βράδυνασμα σύννηθ. Συνών. βραδίνιασμα, βραδυασμός, βράδωμα. 2) *Εσπερινὸν φαγητόν, δείπνον Εὐβ.: *Ἄσμ.

*Αρνὶ νὰ ᾔναι τὸ γόμα της κι ἀρνὶ τὸ δειλινό της καὶ τὸ καλὸ της βράδυνασμα κριάρι σουβλισμένο.

βραδυασμός ὁ, Νάξ. (*Απύρανθ.) Σύμ.

*Εκ τοῦ ρ. βραδυνάζω.

Βράδυνασμα 1, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: *Στὸ βραδυασμὸ τῇ μέρας (περὶ τὸ ἐσπέρας) *Απύρανθ. Βραδυασμὸ δὲν ἔχει ἡ μέρα (ἀργεῖ νὰ βραδυάσῃ) αὐτόθ.

βραδυαστῇς ὁ, *Ιων. (Κρήν.) Θηλ. βραδινάστρα Μύκ *Εκ τοῦ ρ. βραδυνάζω.

1) *Ο πέμπων τὴν ἐσπέραν (δηλ. ὁ Θεὸς) *Ιων. (Κρήν.): *Ἄσμ.

*Οὔτα βραδυνάσ' ὁ βραδυαστῇς καὶ μπαίνῃ νὰ νυχτώνῃ, μαζώνουνται νὰ μὲ φάν τὰ δάκρυα κ' οἱ πόνοι.

2) Θηλ., πτηνὸν μὲ χρυσίζον πτέρωμα, ὁμοιον πρὸς μελισσοεργόν, τὴν ἡμέραν κοιμώμενον καὶ τὴν νύχτα ἱπτάμενον Μύκ.

βραδύνλωσος ἐπίθ. λόγ. σύννηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν.) βραδύνλωσος Πελοπν. (Μάν.)

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. βραδύνλωσος.

1) *Ο βραδέως ὁμιλῶν ἐνθ' ἄν. 2) *Ο δυσκόλως ὁμιλῶν λόγ. σύννηθ.: *Ἄσμ.

*Ηταν καὶ βραδύνλωσος, δὲν ἤξερε τὴ γλῶσσα Πελοπν. (Μάν.)

βραδυνκίνητος ἐπίθ. λόγ. σύννηθ.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. βραδυνκίνητος.

*Ο βραδέως κινούμενος, ὁ βραδέως ἐνεργῶν: Βραδυνκίνητη γυναῖκα. Βραδυνκίνητο ἀμάξι. Βραδυνκίνητα βόδια. || Φρ. Βραδυνκίνητο καράβι (μεταφ. ὁ βραδέως ἐνεργῶν).

βραδυνμέρι τό, Πόντ. (*Ινέπ.)

*Εκ τῶν οὐς. βράδν καὶ μέρα.

*Ο περὶ τὴν ἐσπέραν χρόνος τῆς ἡμέρας, ἡ ἐσπέρα, τὸ βράδν: || *Ἄσμ.

*Εψὲς βράδν βραδυνμέρι ἐπερνούσαμε

καὶ ἔς τὰ Θεραπειῶ τὸν εἶδαμε ποῦ ἐπόδιζε.

βραδυνέσκω Πελοπν. (Μάν.)

*Εκ τοῦ ρ. βραδύνω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -έσκω.

1) Βραδυνάζω: *Εφτασα κοντὰ ἔς τὸ χωριό, ὅταν ἀρχισε νὰ βραδυνέσκῃ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. βραδυνάζω 3. 2) *Αργοπορῶ: Πολὺ βραδυνέσκει σὲ *φτόνη τὴ δουλειά. Καὶ μετβ.: Μὴ μὲ βραδυνέσκεις, γιατί βιάζομαι.

*βραδυνίσκω, βραδυνίσκω Καππ. (*Αραβάν.)

*Εκ τοῦ ρ. βραδύνω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίσκω.

Κατὰ γ' πρόσωπ. ἐπέρχεται ἡ ἐσπέρα: *Αψὰ βραδυνέσκει (γρήγορα βραδυνάζει). Συνών. ἰδ. ἐν λ. βραδυνάζω 3.

βραδύνω (I) λόγ. σύννηθ. βραδύν-νω *Απουλ.

Τὸ ἀρχ. βραδύνω.

Πράττω τι βραδέως, ἀργοπορῶ, καθυστερῶ ἐνθ' ἄν.: *Εβράδυνε πολὺ νὰ γυρίσῃ. Μὴ βραδύνετε σύννηθ.

βραδύνω (II) Καππ. (Σινασσ. Φάρας.) Κέρκ. (*Αργυράδ. κ. ἀ.) Πόντ. (*Ιμερ. Κερασ. Κρώμν. *Οφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) βραδένω Πόντ. (Οἶν.) βραδένον Θεσσ. (Καλαμπάκ.)

*Εκ τοῦ οὐς. βράδν.

1) Κατὰ γ' πρόσωπ. ἐπέρχεται ἡ ἐσπέρα ἐνθ' ἄν.: Μὰ ὦρα - δὲν ὦρε νὰ βραδύνῃ *Αργυράδ. *Ετοι βραδύνῃ, ξαναγυρίζω (ἔτοι = ὅταν) Κέρκ. Πῆρι κι βραδέν' Καλαμπάκ. βραδύν' καὶ στέκ' (ἀρχίζει νὰ βραδυνάξῃ). Χαλδ. *Ακόμηνο οὐτὸ ἐβράδυνε *Οφ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. βραδυνάζω 3. 2) Προσωπ. φέρω τὴν ἐσπέραν Πόντ. (Κρώμν.) Σταυρ. Χαλδ.: *Εβράδυνεν ὁ Θεὸς Χαλδ. Βραδύν' καὶ με-

